

Hálkubreyt og ferðslutrygd

Oddagrein

Nú hálvur október er farin aftur um bak - og fyrsti kuldin hevur víst seg við svart-hálku og kava, eru fleiri, ið farin eru at hugsa um at seta píkadekkini undir bilin.

Nógv kjak hevur staðist av dygd og umhvørviskaða av píkum. Síðani ein landsstýrismaður miðskeiðis í sjeitiárinum ætlaði at banna píkum, hevur nogv verið sagt og skrivað, hóast einki so víðgongt uppskot er komið á tingborð.

Vit skulu ikki á hesum stað taka støðu fyri ella ímóti píkum, tí tað kunnu vera lokar víðurskipti sum gera, at tað hjá onkrum er neyðugt at brúka píkar.

Men vit kunnu minna fólk á, at tey ikki mugu leggja trygdina í vetrarkoyringini í píkar ella í lamelldekk. Tað er altíð forarin sjálvur, ið ger av, hvussu tryggin er við koyringini.

Verður koyrt eftir umstøðunum, so er vandi ikki á ferð.

Eyðsæð er, at píkar slíta vegin og skaða náttúruna annars. Og tá tókniðfrøðin nú hevur funnið upp á eitt betur alternativ - lamellkavadekkið, ið fleiri dekkverksmiðjur framleiða, so áttu vit í størri mun at gjørt okkum dælt av hesum.

At dekkini undir bilinum hava týðning, er sjálvsagt. Men tað hevur enn størri týðning, at bilførarin hevur neyðuga førleikan at føra bilin í hálku. Hetta er ikki gamansleikur - men krevur nógv av bilføraranum.

Í nógv ár hevur verið tosað um at gera eina hálkubreyt, har allir bilførarar undir tryggum umstøðum kunnu fáa royndir og vegleiðing í hálkukoyring. Løgtingið hevur eisini sett pengar av til endamálið, men enn er einki hent.

Hóast føroyingar væl kenna kava, so er kavin kortini so óstøðugur her, at vit ikki rættuliga fáa roynt okkum í kavakoyring.

Nú landsstýrismaðurin í samferðslumálum er ein av størstu bilainnflytarum landsins, er nærliggjandi at hugsa sær, at hann hevur serligt innlit ella serligan áhuga í ferðslu og ferðslutrygd.

Okkara áheitan á landsstýrismann skal vera púra greið: Skapa møguleikar fyri frægari ferðslufrálæru, bæði so og so - og syrg fyri at ein hálkubreyt verður gjørd, so bæði ung sum eldri kunnu læra at handafara bilin í hálku

Sosíalúrin

Sjónarmið:

Umpakkað tjóðveldi - spildurnýtt?

Tjóðveldisflokkurin hevur altíð havt sum aðalmál at stovnsa føroyskt tjóðveldi og slíta frá Danmark.

Ein greið og heiðurlig støða.

Undirtøkan ímillum veljararar hevur so ligið báðu megin við tey 20%, alt eftir hvussu umstøðurnar í samfelagnum annars hava lagað seg.

Hetta nýggja ættarliðið, ið nú hevur tikið yvir í flokkinum, hevur »skipað« orðið tjóðveldi. Í staðin hoyra vit um stigvíst fullveldi, skipaða loysing, suverænitet o.s.fr. Fyri mær at siggja, so er hetta ein roynd at geva einum gomlum - meira prescist einum 50 ára gomlum - produkti ein nýggjan innpakning. Hetta verður ofta gjørt, tá ið gamla vøran ikki selist nóg væl.

Politisk marknaðurin í tjóðskaparspurninginum er mín vurduring, at 20% av føroysku veljarunum eru nationalistik - loysing her og nú, og eini 10-15% eru sambandsfólk - bert man vera sum er. Restin eru stig fyrri stig loysingarfólk. Summi ótolnari enn onnur.

Tað er væl so sjálvsagt, at vit eiga at fáa okkum sjálfstýri so hvørt sum umstøðurnar eru til tað.

Eisini er rættuliga víst, at ein stórir meiriluti, 80-90%, av føroyingum ynskja at fáa ein nýggjan sáttmála við Danmark.

Her er tað at endamálið við tí nýggja innpakninginum hjá tjóðveldisflokkinum kemur inn.

Hann leistur hava eitt stig fyrri stig element inni, so hansara uppskot verður meira áttuligt hjá »stig fyrri stig« veljaranum. Samstundis skákar tjóðveldisflokkurin seg undan at gera semju við javnaðarflokkinn um spurningin.

Hetta ger arbeiddið hjá varpsfólkinum nakað væl strævnari og torførari. Fyri stuttum fekk Nærvarpi til vega stuðul frá Føroya Bjór, Jólamerkjagrunninum, Føroya Shell, Sparikassanum og Norðoya Sparikassa, og eru hesir pengar brúktir til tekniska útgerð og umvæling av høslunum. Nú manglar heilt lítið í, áðrenn sendast kann úr egnum høslum.

Seinastu árin hevur Nærvarp Okkara í Keypmannahavn arbeitt fram ímóti at gera upptøkukølini í Føroyahúsinum eignað til at senda úr, nú tykist málið í eygssjón. Sum nú er verða innsleg gjørd í Føroyahúsinum meðan sjálvar sendingarnar verða sendar úr høslunum hjá Radio Søkkelund.

Hetta ger arbeiddið hjá

Kjakið higartil

Vit í javnaðarflokkinum hava altíð havt tað grundsjónarmið, at her á landi eru øll menniskju líka nógv verduttan mun til húðarlit, trúgv, evnir og politiska áskoðan.

Tí er tað hugstoytt at siggja, hvussu nationalistarnir nú eru byrjaðir at »klassifisera« fólk í »superføroyingar« og hini. Tað byrjaði við at niðurgera sambandsfólk og nú sær tað út til at øll onnur, sum ikki meina tað sama sum nationalistarnir, t.d. javnaðarfólk, ja, tey eru eitt annað slag av sambandsfólki. Ja, hetta hendir í Føroyum í 1998. Gud viti, hvussu skilið verður tann dag nationalistarnir fáa makt, sum teir hava akt.

Nei, handan partin av kjakinum kunnu vit vera fyrnuttan.

Nakrar greiðar greinar hava verið, ið hava tikið støði í vinnuligum og fíggarligum veruleikum. Her haldi eg at tey, ið argumentera fyrri tjóðveldisáttanum hava ríkiligt av fuglum »á takinum« og fáar í hondini.

Munurin á tjóðveldis- og javnaðar-áttanum

Ofra verður ført fram av tjóðveldisfólki, at munurin ímillum sjónarmiðini hjá javnaðarflokkinum og tjóðveldisflokkinum er so lítil, at javnaðarflokkurin saktans kann taka undir við tjóðveldisuppskotinum.

Hetta er ikki rætt. Munurin er altstórur, ja, hann er so stórur hann kann vera í einum demokrati.

Tjóðveldisuppskotið byggir á tvang og javnaðaruppskotið á frælsi og demokrati.

Tjóðveldisuppskotið gongur í stuttum út upp á at

avtaka blokkin eftir einum 15 árum. Tey lögting, ið verða vald í hesum tíðarskeiði, skulu ikki fáa møguleika fyrri at ávirka hesa gongd.

Framtíðarveljarar í dag, 3 ára gomul, skulu við øðrum orðum tvingast til at tillaga seg tjóðveldi uttan mun til, hvussu umstøðurnar verða.

Áttanir hjá javnaðarflokkinum eru at vit gera ein sáttmála við Danmark, har øll mál kunnu yvirtakast. So verður tað upp til komandi lögting og komandi veljaraskarar at avgera yvirtøkuferðina og tillaga hana til umstøðurnar.

Í fyrra førinum tvang, í seinna demokrati.

So munurin er sanniliga stórur.

Niðurstøða

Tað er ikki ivi í míni sál um, at í tjóðskaparspurninginum roynir ein minniluti at manipulera, soleiðis

Tjóðveldisloysnin í nýggjum innpakningi, hon dugir ikki - hon er diktatorisk og kann kosta okkum dyrt sum samfelag uppá sikt, heldur Tumas Arabo

at ein partur av »stig fyrri stig« loysingarfólki kunnu taka undir við áttanum.

Kjakið heldur nú fram og áhugavert hevði verið, um nokur sjónarmið kundu komið frá handils- og tænastuvinnuni. Hvat siga tey til at minka um peningumfarið við føstum milli-ónatali um árið í 15 ár?

Tjóðveldisloysnin í nýggjum innpakningi, hon dugir ikki - hon er diktatorisk og kann kosta okkum dyrt sum samfelag uppá sikt.

21. oktober 1998
Thomas Arabo

Nærvarp Okkara eitt stig nærri egnum sendihøli

Seinastu árin hevur Nærvarp Okkara í Keypmannahavn arbeitt fram ímóti at gera upptøkukølini í Føroyahúsinum eignað til at senda úr, nú tykist málið í eygssjón. Sum nú er verða innsleg gjørd í Føroyahúsinum meðan sjálvar sendingarnar verða sendar úr høslunum hjá Radio Søkkelund.

Hetta ger arbeiddið hjá

varpsfólkinum nakað væl strævnari og torførari. Fyri stuttum fekk Nærvarpi til vega stuðul frá Føroya Bjór, Jólamerkjagrunninum, Føroya Shell, Sparikassanum og Norðoya Sparikassa, og eru hesir pengar brúktir til tekniska útgerð og umvæling av høslunum. Nú manglar heilt lítið í, áðrenn sendast kann úr egnum høslum.

Onkur smávegis teknisk útgerð og ein sendikadal. Leygarkvøldið 17. okt. skipaði Nærvarpi fyri dans í Medborgerhuset Gimle, har føroyski bólkurin Taxi spældi fyrri fullum høslum. Yvirsotið av hesum tiltaki fer lutvíst til raksturin av varpinum men eisini ein partur verður brúktur til seinastu útgerðina, og av-

settur til sjálvan kaðalin. Enn er endaliga yvirsotið ikki uppgjørt, men tað tykist sum Nærvarpið er komið eitt risastig nærri egnum sendihøli.

Tiltakið við Taxi verður eisini í Føroyum - leygarkvøldið 24. oktober í Batmintonhølini í Havn